

TÖRTÉNELEM
EMELT SZINTŰ
PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

2026. február 14.

I.

Időtartam: 100 perc

Kérjük, nyomtatott nagybetűkkel töltsé ki!

Név	
E-mail cím	
SG-s csoport teremszáma	
Pontszám	

STUDIUM GENERALE
TÖRTÉNELEM SZEKCIÓ

TEGYÜNK EGYÜTT
AZ OKTATÁSÉRT!

Győzd meg a szüleidet, hogy ajánlják fel adójuk
1%-át a Studium Generale Alapítványának!

Adószámunk: 19669814-1-43

A felajánlásoknak köszönhetően
diákok ezreinek segítünk felkészülni
az érettségire minden évben!

További információk a honlapunkon:
<https://www.studiumgenerale.hu/ado-1/>

Név:.....

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlapon utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat a zsidó vallással kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „Azonban Círusnak, Babilónia királyának első esztendejében Círus király szabadságot adott, hogy Istennek ezt a házát megépítenék. [...] Ekkor ez a Sesbassár eljött, letevén az Isten házának alapkövét, [...] és attól fogva mindeddig építetik, és mégsem végződött be.”

B) „Faragj ki magadnak két olyan kőtáblát, mint az elsők voltak. Jöjj fel hozzám a hegyre és ráírom a táblákra azokat a szavakat, amelyek rajta voltak az elsőkön, amelyeket összetörtél. Holnap reggel légy készen, hogy hajnalban feljöhess a Sínai-hegyre, és ott a hegy csúcsán elm járulj.”

C) „Mostan azért ha figyelmesen hallgattok szavamra és megtartjátok az én szövetségemet, úgy ti lesztek nékem valamennyi nép közt az enyéim; mert enyém az egész föld. És lesztek ti nékem papok birodalma és szent nép.”

D) „Te nagy irgalmasságot cselekedtél az én atyámmal, Dáviddal; és őhelyette engem királlyá tettél. [...] Most azért adj nékem bölcsességet és tudományt, hogy a Te néped előtt mind ki-, bemehessek!”

(Szövegrészletek az Ószövetségből)

a) Nevezze meg a várost, ahol az A) betűjelű forrásban szereplő épület megépült! (0,5 pont)

.....

b) Nevezze meg azt az uralkodót, akinek szavait a D) betűjelű forrás idézi! (0,5 pont)

.....

c) A C) betűjelű forrás alapján fejtse ki, milyen kapcsolat volt Jahve és a zsidó nép között! (1 pont)

.....

d) Milyen bibliai törvénygyűjtemény átadására utal a B) betűjelű forrás? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Zsoltárok könyve 2. Tízparancsolat 3. Jelenések könyve 4. Kivonulás törvényei

E) „A két háború következtében a(z) [e] tovább növekedett, részben az önkéntes kivándorlás miatt, részben a zsidók rabszolgaként való elhurcolása és deportálása miatt. [...] A Keletrómai Birodalom bukásával és az iszlám elterjedésével a zsidók számára ismét lehetővé vált, hogy újra Palesztinában telepedjenek le. Ott legalábbis megtűrték őket.” (Weiss János folyóiratából)

e) Nevezze meg az E) betűjelű forrásból kihagyott, e) betűjellel jelölt szakkifejezést! (0,5 pont)

.....

3 pont	
--------	--

2. A feladat a középkori rendiséggel kapcsolatos.**Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Neked is szigorú utasítással meghagyom, haladéktalanul rendeld el, hogy, [...] ugyanazon grófság minden városából két városi [...], minden mezővárosból két lakost, olyanokat, akik legalkalmasabbak a feladatra, válasszanak ki, és a jelzett napra és helyre küldjenek el, [...] és a nevezett városok és mezővárosok közössége nevében, azoktól távol teljes és elegendő hatalommal rendelkezzenek, hogy mindazt megtehessek, amiről előbb szó volt, olyan módon, hogy a nevezett felhatalmazás hiánya miatt a megnevezett ügy semmiképpen se szenvedjen halasztást.” (*Angol oklevél, 13. század*)

B) „A rendi állam lényege az volt, hogy „létezett egy közös meggyőződés”: ha az uralkodó például adót akart kivetni, akkor azt „kérni kellett”, s ha törvényt akart hozni, akkor ehhez is kellett az adott ország (tartomány) illetékes közjogi szervének jóváhagyása. A lényeg a tanácskozáson, a konszenzus megszerzésének szükségességén volt, melynek keretei azonban változhattak.” (*Sashalmi Endre: A nyugat-európai államfejlődés vázlatja, I. rész*)

a) Nevezze meg, melyik rendről van szó az A) betűjelű forrásban? (0,5 pont)

.....

b) Fogalmazza meg saját szavaival a B) betűjelű forrás alapján, mit jelent a rendi dualizmus! (1 pont)

.....

c) Mi nem volt igaz a középkori rendi államokra? Karikázza be a két hamis állítás sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

1. A növekvő regáléjvedelmek okozta központosítási törekvések idézték elő a rendek királlyal szembeni fellépését.
2. A rendi monarchiák központi intézményei hatékonyabb állami működést eredményeztek, mint a kora középkori monarchiák berendezkedése.
3. A király és a négy rend folyamatos konfliktusban álltak a különböző érdekeik miatt.
4. A király számára megmaradt legfontosabb felségjogok a törvények szentesítése, külügyek irányítása és a hadsereg vezetése voltak.
5. A rendi monarchiák legfontosabb intézménye a rendi országgyűlés volt, ahol a rendek kizárólag születési alapon képviseltethették magukat.

d) Nevezze meg azt a középkori angol dokumentumot, amely először rögzítette a rendek jogait! (0,5 pont)

.....

3 pont	
--------	--

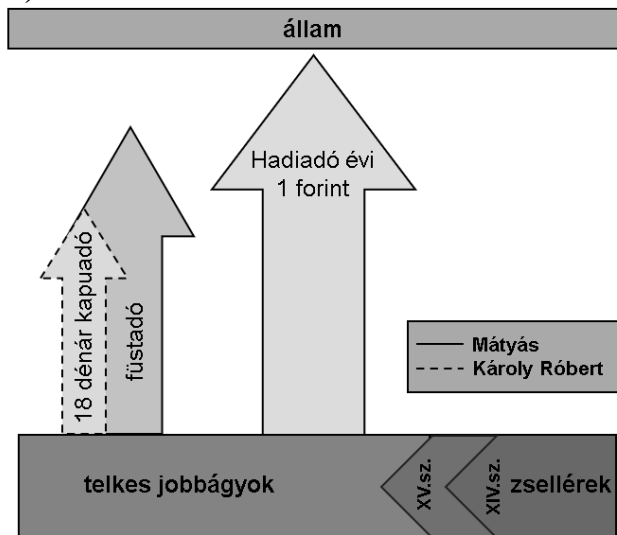
**3. A feladat Hunyadi Mátyás gazdaságpolitikájával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A)

Bevételi forrás	Összeg (forint)	%
Jobbágyok adója	385 000	61,3
Erdélyi szászok adója	25 000	4,0
Városi adók	22 000	3,5
Zsidók adója	4 000	0,6
Ötvened adó	2 000	0,3
Sóbányák haszna	80 000	12,7
Pénzverő- és bányakamarák	60 000	9,6
Koronavám	50 000	8,0
Összesen	628 000	100

Hunyadi Mátyás bevételeinek eloszlása az 1480-as években

B)

A jobbágyok adóterheinek változása

A források és ismeretei alapján karikázza be a mondatok egyetlen helyes befejezésének sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

a) A táblázatban felsorolt bevételek között nincsenek benne a(z)...

1. ország területén élő kisebbségek adói, mivel ők csak az önkormányzatuknak adóztak.
2. a nemesek adói, mivel ők külön elszámolás alá estek.
3. pénzverésből származó bevételek, mert ezek a kamara hasznát növelték.
4. pápai segélyek összegei, mert azokat csak időszakosan kapta meg a király.

b) Hunyadi Mátyás bevételeinek legnagyobb részét...

1. reneszánsz udvarának kiépítésére fordította.
2. a kereszténység terjesztésének támogatására költötte.
3. egy állandó zsoldoshadsereg fenntartására fordította.
4. hatalmának növelése érdekében a jobbágyok életszínvonalának növelésére fordította.

c) Hunyadi Mátyás célja a koronavám bevezetésével...

1. a magyar gazdaságot védő vámok kialakítása volt.
2. a vármegyék bevételeinek növelése volt.
3. az importált áruk mennyiségének növelése volt.
4. a korábbi vámmentességek megszüntetése volt.

d) Hunyadi Mátyás idején a jobbágyok adóterhei...

1. növekedtek, mert a rendkívüli hadiadót többször beszedte.
2. növekedtek, mert a jobbágyokra átterhelte a korábbi nemesi adókat.
3. csökkentek, mert Mátyás megreformálta az adórendszert, új adókat vezetett be.
4. csökkentek, mert Mátyás inkább más bevételi forrásokra támaszkodott.

e) Fogalmazza meg, mi volt a különbség Hunyadi Mátyás füstadója és a korábbi kapuadó között! (1 pont)

.....

C) „Ahhoz, hogy az ország, a kincstár pénzügyi helyzetét rendbe tegyék, reform erejű pénzügyi intézkedésekre volt szükség [...]. Ez szükségképpen jelentette a korábban szedett adófajták reformját, de az eljárási szabályok módosítását is, a királyi jövedelmeknek egy kézbe, a kincstartóba kellett összefutnia. Az uralkodó egyik fő célja az volt, hogy a jövedelmek minél nagyobb részét függetlenítse az országgyűlési döntésektől [...].” (*Jelenkori elemzés Hunyadi Mátyás adópolitikájáról*)

f) Fogalmazza meg, Hunyadi Mátyásnak mi volt a célja C) betűjelű forrásban aláhúzott gazdaságpolitikával! (1 pont)

4 pont	
--------	--

4. A feladat az ellenreformációval kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!

A) „Bárki, aki társaságunkban, melyet Jézusról kívánunk elnevezni, a kereszt lobogója alatt Isten harcosa kíván lenni, és csak az Urat és annak földi helytartóját, a pápát akarja szolgálni, [...] olyan társaság tagja lesz, melynek célja a lelkeknek a keresztény élet és keresztény tanok szerinti gondozása, a hit terjesztése nyilvános prédikációk útján, Isten igéjének szolgálata, lelki gyakorlatok és a gyermekek és a kereszténységet nem ismerők tanításában és a gyóntatásban megvalósuló szeretetszolgálat révén, illetve a keresztények hitben való megerősítése.” (*Egy 16. századi szerzetesrend alapszabályaiból*)

a) Nevezze meg azt a szerzetesrendet, amelyről az A) betűjelű forrás szól! (0,5 pont)

.....

b) Nevezze meg, kinek a nevéhez fűződik ennek a szerzetesrendnek a megalapítása! (0,5 pont)

.....

c) Fejtse ki, mire utal az A) betűjelű forrásban aláhúzott rész! (1 pont)

.....

B) „A folyamatnak kettős arca volt, jelen volt a katolikus reform és az erőszakos ellenreformáció is. Az oktatási intézmények, szerzetesrendi missziók, vallásos társulatok hozzájárultak a hívek katolikus felekezeti identitásának megerősödéséhez. Ám az ellenreformáció erőszakával visszafoglalt templomok és plébániák ellenére a jelentős paphiány miatt a 18. századi egri püspökökre is jelentős munka várt.” (Jelenkori elemzés a katolikus megújulásról)

d) Fejtse ki az ellenreformáció és a katolikus megújulás közötti különbséget! (1 pont)

e) Nevezze meg az alábbi eszközeit az ellenreformációnak és/vagy katolikus megújulásnak! (Elemenként 0,5 pont.)

C)

Az Il Gesù templom belső tere

D)

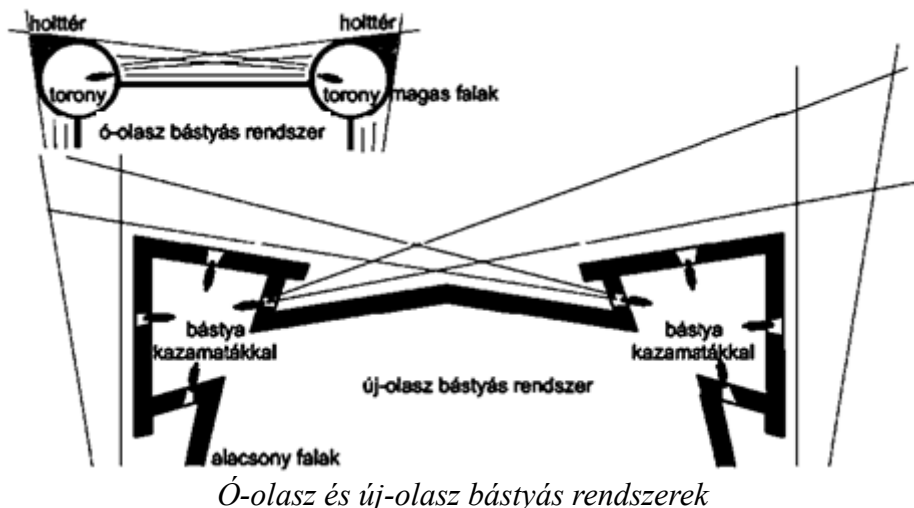

Eretnekek kínzásának korabeli ábrázolása

4 pont

5. A feladat a 16. századi várháborúk időszakával kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

a) Fogalmazza meg milyen változás történt az ó-olasz és az új-olasz bástyák kialakításában a védelmi hatékonyság szempontjából! (1 pont)

.....

b) Nevezze meg, hogy a három részre szakadt Magyarország mely országrészén volt a legjellemzőbb a végvárfejlesztés! (0,5 pont)

.....

B)

Magyarország a 16. században

c) Töltse ki a táblázatot a térkép vázlat és az alább felsorolt információk alapján! Írja a táblázat megfelelő mezőjébe az ostrom helyszínét, évszámát vagy sorszámát! Egy helyszínhez egy évszám és egy sorszám tartozik. Négy sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Helynév	Évszám	Sorszám
Temesvár	1552	
	1552	4.
Szigetvár		1.

d) Miért a feltartóztatás volt a végvárak elsődleges feladata a várháborúk időszakában? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (1 pont)

- Mert minden török hadjárat során érkeztek Habsburg felmentő erők.
- Mert a végvárak fenntartása kevesebb költséggel járt, mint egy állandó hadsereg fenntartása.
- Mert a török főerők csak pár hónapig tartózkodtak Magyarországon.
- Mert az Oszmán Birodalmat folytonos keleti támadások érték, ami tartósan elvonta a figyelmet Magyarországról.

4 pont	
--------	--

6. A feladat a 19. századi eszmékhez kapcsolódik.**Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Az újító szellem általában az önző természet és a korlátozott nézetek eredménye. Azok az emberek nem tekintenek előre az utókorra, akik soha nem tekintenek vissza őseikre. [...] Megszenteltük az államot, hogy senki ne közelítse meg hibáit vagy romlottságát, csak kellő óvatossággal; hogy soha ne álmodozzon arról, hogy megújítását felforgatásával kezdi; hogy az állam hibáihoz úgy közelítsen, mint egy apa sebéhez, áhítatos áhítattal és remegő aggodalommal.” (*Burke: Töprengések a francia forradalomról, 1790*)

B) „Közös hit és közös cél nélkül egy nemzet csupán emberek csoportja. A nemzet egy élő lélek, nem egy szerződés. [...] Alá kell rendelni az egyéniségedet a Nemzetnek, ahogy a Nemzetnek is alá kell rendelnie magát az Emberiségnek.”

„Az ifjú itália azoknak az olaszoknak testvérisége, akik hisznek a haladás és a kötelesség törvényében, akiknek meggyőződésük, hogy Itália hivatása a nemzetté válás, amit önerejéből végbevihet – hogy a múltbeli kísérletek, balsikerek nem a gyengeségnek, hanem a forradalmi elemek erőtlenségének tudható be [...]” (*Mazzini műveiből*)

Döntse el, melyik forrásrészlet tartalmával igazolhatóak az alábbi állítások! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	A)	B)	mind- kettő	egyik sem
a) A végső cél az egyéni boldogság, amely az egyén szabadságán alapul.				
b) A változás forrása nem az egyéni akarat, hanem a kollektív örökség és kötelesség.				
c) A radikális változtatások veszélyeztetik a társadalmi rendet és az állam stabilitását.				
d) A közösség fennmaradása az egyéni szabadság részleges alárendelését kívánja a nagyobb cél érdekében.				
e) A múlthoz való hűség és a hagyományok tisztelete fontos alapelv.				
f) A politikai egység megteremtéséhez előbb a nemzeti öntudatnak kell megerősödni.				

g) Fejtse ki, miért tekinthető a nacionalizmus egyszerre politikailag összetartó és szétválasztó erőnek a 19. századi Európában? (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

**7. A feladat a reformkori Magyarországgal kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A) „Országlási rendszerem alapja, hogy az észnek is külön működési köre van, a szívnek is, és hogy országlásban egyedül az észnek szabad működni [...]. Egyenesen megmondom, miben hibáz a Pesti Hírlap szerkesztője: egyedül abban, hogy a képzelet és gerjedelmek fegyverével dolgozik és nem hideg számokkal [...]” (Részlet egy politikai vitairatból)

B) „Mi pedig ezt mondjuk: Íme, mi megkínálunk titeket az értelem, az igazságszolgáltatás, a törvényalkotás, a földbirtok szabadságával, megkínálunk titeket alkotmányos polgársággal, politikai nemzetiséggel, [...] s mindezekért nem kívánunk egyebet, mint hogy a hazát [...] szeressétek, és velünk egyetemben oltalmazták.” (Részlet egy politikai értekezésből)

C) „A nemes gróf – ki az úgynevezett taktikát az országlási tudományban minden másnak elébe teszi – több mint egy helyütt nyíltan megvallja, miképpen taktikája mellett két pad közti helyzetbe jutott, s majd nyugati, majd keleti szelektől csapkodva, mint labda levegőben lebeg. [...] a nemes gróf politikai helyzetében sem fenn, sem alant nem bír annyi bizodalommal, amennyi kell, hogy azon messzeható terv kivitelének szerint mestere maradhasson [...]” (Részlet egy politikai vitairatból)

D) „A földbirtok-tulajdonának a legfőbb és egyetlen bizonyosság művelés, ki azt műveli, az mondhatja csak igazán övének. A föld tehát mienk, kik műveljük, következésképpen érte megváltási díjal igazságosan nem tartozunk. És ha ti nem akarjátok ez igazságot törvényben kimondani, majd a szükségtől kényszerítve mi fogjuk kikiáltani.” (Részlet egy politikai értekezésből)

E) „A robot vagy szakmány létele még nagyobb figyelmet érdemel és azon kárt, mely belőle háramlik, éppen oly bajosan tagadhatni, mint azt, hogy $2 \times 2 = 4$. 60 ezer robot egy esztendőben szint azon munkát viszi végbe, melyet 20 ezer [...] könnyen el lehetne végezni.” (Részlet egy reformkori műből)

a) Állapítsa meg, hogy az idézett forrásrészletek mely reformkori történelmi személytől származnak! Írja a források betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy mezőbe több betűjel is kerülhet. Egy forrás kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Kossuth Lajos	Széchenyi István

b) Melyik évben jelent meg az E) betűjelű forrásban idézett reformkori mű? (0,5 pont)

.....

c) A robot helyett milyen hatékonyabb munkavégzési formát javasolt az E) betűjelű forrásban idézett reformkori mű? Nevezze meg szakkifejezéssel! (0,5 pont)

.....

d) Fogalmazza meg C) betűjelű forrás alapján, milyen kapcsolatot ápolt Széchenyi a származásából adódóan a Habsburg udvarral! (1 pont)

.....

e) Fogalmazza meg, miben tért el Kossuth és Széchenyi álláspontja a jobbágyszabadítás megvalósításának módjáról! (1 pont)

.....

5 pont	
--------	--

8. A feladat a bolsevik hatalomátvétellel kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A) „[...] ahonnan Kerenszkij miniszterelnök elmenekült. Miután a bennrekedt miniszterek nem adták meg magukat, a szovjet történetírás szerint az Auróra cirkáló ágyúi adtak jelet a sikeres ostromra, az ideiglenes kormányt foglyul ejtették.” *(Leírás a kormány székhely elfoglalásáról)*

B) „[...] éjjel Jekatyerinburgban lemészárolták az utolsó cári családot. Mivel a polgárháború során a monarchista erők a városhoz közeledtek, a sebtében összeállított kivégző kommandó alagsorában brutálisan kivégezte a [...] cárt.” *(Németh István és Arany Éva, a Romanovok kivégzése)*

C) „Tekintettel arra, hogy a forradalmi honvédelem tömegekből való híveinek széles rétegei kétségtelenül jóhiszeműek, a háborút csak szükségszerűségből, nempedig hódítások kedvéért ismerik el, és tekintettel arra, hogy a burzsoázia félrevezeti őket [...] be kell bizonyítani, hogy lehetetlen a háborút igazán demokratikus, nem-erőszakos békével befejezni [...]” *(Lenin: Áprilisi tézisek)*

a) Tegye időrendi sorrendbe a forrásokat! Írja a források betűjelét a táblázatba! A legkorábbival kezdje! (Összesen 1 pont.)

1.	2.	3.

b) Nevezze meg a cárt, akit kivégeztek a bolsevikok! (0,5 pont)

.....

c) Fejtse ki a C) betűjelű forrás és saját ismeretei alapján, milyen kapcsolatot látott Lenin a burzsoázia és a háború között az Áprilisi tézisekben! (1 pont)

.....

D)

*Borisz Kusztoyijev festménye
egy vörös zászlót hordozó alakról, alatta hömpölygő tömeggel*

d) Magyarázza meg, miért tekinthető a D) betűjelű forrás ellentmondásosnak az orosz polgárháborús politikai erőviszonyokat ismerve! (1 pont)

.....

e) Nevezze meg a bolsevikok munkáspárti politikai ellenfelét! (0,5 pont)

.....

4 pont	
--------	--

9. A feladat a Horthy-korszak társadalmával kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

a) Az ábra segítségével fejtse ki, milyen kettősség jellemezte a kor társadalmát! (1 pont)

.....

A táblázat fiktív személyei egy-egy társadalmi réteget testesítenek meg. Rendelje az alábbi, szintén egy-egy társadalmi réteghez tartozó forrás betűjelét a fiktív személyekhez! Írja a források betűjelét a táblázat megfelelői mezőjébe! Egy betűjelet egyszer használhat fel. Két névhez nem tud forrást párosítani. (Elemenként 0,5 pont.)

B) „A [...] alig kapnak pénzbeli fizetést. Pénzt csak úgy tudnak szerezni, ha szerencsájük van az állattartással. Fizetésük lényeges része a [...] mindennapi szűk táplálékuknak természetben való biztosítása. A nagybirtokok a nevetségesen csekély pénzbeli járandóságot épségben hagyják, [...] tehát a [...] napi kenyéradagját szállítják le, s levesét és főzelékét hígítják.” (*Féja Géza: Viharsarok, 1937*)

C) „Ha Festetics Tasziló otthon volt, a keszthelyi kastély ormára felhúzták a családi színekből összeállított arany-sárga-égszínkék lobogót. A herceg előtt csak meghívásra lehetett megjelenni [...] egy perc késés menthetetlen mulasztás volt, a mulasztó neve örökre lekerült a Keszthelyre vagy a vadászatokra meghívandók listájáról.” (*Török Imre: Kedves lovakról, furcsa emberekről, Magvető, Budapest, 1980*)

D) „A jelek szerint az aggodalom és a bizalmatlanság a ház lakóinak alapvető lelkiállapotához tartozik. [...] A házban sűrűn vannak hangos civódások, összezördülések, néha verekedések. A keserűség, mely ezekben az emberekben, társadalmi helyzetük hatása alatt, a zsúfolt, rosszul világított, rosszul fűtött és fülledt levegőjű szobákban felgyülemlik, nemigen találja meg a maga kollektív és természetes útját.” (*Bálint György: Visegrádi utca 20-24.*)

E) „Mogorva, bizalmatlan hivatalnokember volt, annak előtte soha semmibe se avatta feleségét. Most megeredt a szava. A hosszú sétákon a budai hegyekben, vagy itt, míg várták a rettenetes látogatókat, neki tartott szabadelőadásokat politikai „plattformjairól” meg azokról a tacsokokról, akikkel megnyomorították a minisztériumot.” (*Kosztolányi Dezső: Édes Anna, részlet*)

Személyek	Forrás betűjele
b) Báró Vattay Miklós, főispán	
c) Bálint Endre, egyetemi tanár	
d) Friedmann Alajos, iparmágnás	
e) Farkas Sándor, gyári alkalmazott	
f) Kiss Mihály, telkes gazda	
g) Komjáthi Lajos, summás	

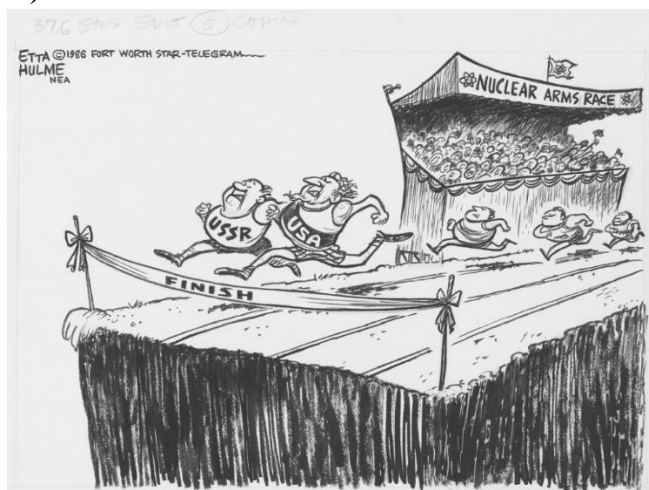
h) Fogalmazza meg, miért volt a keresztény középosztály a legjelentősebb a politikai vezetés számára! (1 pont)

.....

4 pont	
--------	--

**10. A feladat a hidegháborús gazdaságpolitikákkal kapcsolatos.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A)

Az első futók mellkasán: „Szovjetunió, USA”
A nézőtér tetején: „nukleáris fegyverkezési verseny”

B)

A karikatúra címe: „Ez az étterem csak egyetlen személyt szolgál ki – a HÁBORÚT”

C)

A felirat magyarul:
„Még mindig nem vagyok boldog...”

D)

A karikatúra tetején: „Ugyanaz a dolog, csak géphiba nélkül”
A táblán: „Sztálin marsall terv”
A traktoron: „Marshall -terv”

E) „[...] vitathatatlan sikerének eme bizonyítéka azzal a tanulsággal szolgál, mennyivel ésszerűbben járunk el, ha a népgazdaság rendelkezésére álló összes energiát a népgazdaság nyereségének növelésére fordítjuk, ahelyett, hogy a nyereség elosztásáról folytatott harcban forgácsolódnánk szét [...]. Sokkal könnyebben tudunk egy mind nagyobbá váló kalácsból mindenkinek nagyobb darabot adni, mint hasznot húzni a kis kalács elosztásáért vívott harcból [...]. (Részlet Ludwig Erhard művéből)

F) „[...] egy olyan gazdasági rendszer, amelyben a kormányzat [...] ellenőrzi és irányítja az erőforrások termelését, elosztását és allokációját. Ebben a modellben az állam dönti el, hogy mit, milyen mennyiségben, kinek és milyen áron kell termelni. A [rendszer] előnyei közé tartozik az erőforrások méltányos elosztásának biztosítása, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése és [...] a gazdasági fejlődés elősegítése.” (Egy gazdasági ideológia leírása)

Rendelje az egyes karikatúrákat a rájuk vonatkozó állításokhoz! Írja a források betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Egy betűjelet többször is felhasználhat. (Elemenként 0,5 pont.)

Állítások	Forrás(ok) betűjele	
a) A forrás fogyasztási szokásokat jelenít meg.		
b) A forrás a világháború utáni gazdasági helyreállítás eszközeit jeleníti meg.		
c) A forrás a kommunista gazdasági ideológiának az eszközeit jeleníti meg.		
d) A forrás a gazdasági működés és a társadalmi eredmények közötti pozitív összefüggésre hívja fel a figyelmet.		
e) A forrás az erőforrások nem társadalmi célú felhasználását jeleníti meg.		

f) Magyarozza meg, miért tekinthető a Marshall-segély a hidegháború gazdasági „fegyverének”! (1 pont)

.....

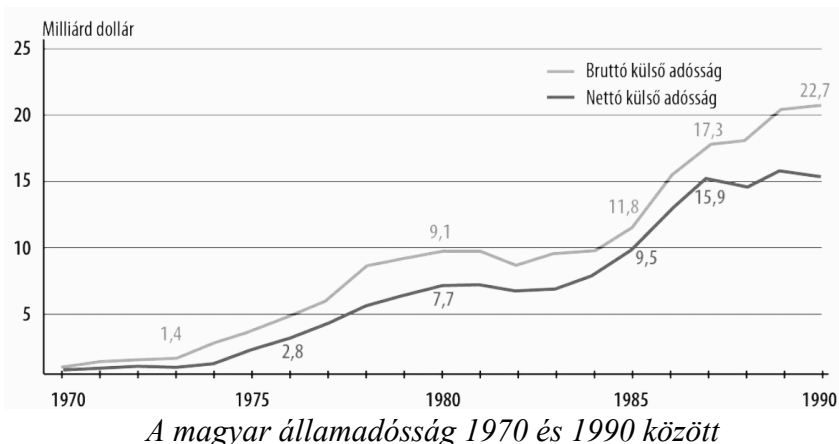
g) Nevezze meg a szocialista országok gazdasági együttműködési szervezetét! (0,5 pont)

.....

5 pont	
--------	--

**11. A feladat a magyarországi rendszerváltoztatással kapcsolatos. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!**

A)

a) Magyarázza meg az A) betűjelű forrás alapján, hogyan változott a magyar államadósság az adósságspirál következtében! Válaszát indokolja! (1 pont)

b) Fogalmazza meg, hogyan járult hozzá a rendszer társadalmi kompromisszuma a kiugróan magas államadóssághoz! (1 pont)

B) „A politikai és társadalmi szervezetek jelenlegi rendszerében nincs biztosítva az önálló és független nézetek kifejtése. Ezért javasolják egy Magyar Demokrata Fórum létrehozását, amely a folyamatos és nyilvános párbeszéd színtere lehetne.” (Részlet egy korabeli dokumentumból)

C) „Egy nagy cefrés kád, egy vastag földővel letakart dézsa, és ezen a deszkafedőn az erjedő lé fölött folyt percről percre a tánckáló vidám barakk-élet.” (Részlet Csurka István beszédéből, 1985)

D) „A kérdés lényege az elnök megválasztásának módjában és időpontjában rejlett: közvetlenül a nép által, még a szabad parlamenti választások megrendezése előtt írjanak ki erre referendumot, vagy a majdani új országgyűlés képviselőinek szavazatai döntsenek az elnök személyéről. Az előbbi egy hosszabb átmeneti időszak esetén lett volna reális kompromisszum az [...] (párt) és az ellenzéki pártok között, az utóbbi egy gyors és radikálisabb rendszerváltás esetén, még 1989–1990 telének folyamán megtartott országgyűlési választásokat követően.” (Részlet egy korabeli esemény leírásáról)

E)

Antall József egy sajtótájékoztatón

F) „Az öt ellenzéki szervezet az alkotmánymódosítást úgy kívánja végrehajtani, hogy az új alkotmányban visszaállítja Magyarországot államformájaként a köztársaságot. Az 1949. évi alkotmány helyezte hatályon kívül azt a magyar államformát – a köztársaságot –, amelyet az 1945. évi, második világháborút követő első szabad választáson megválasztott nemzetgyűlés elfogadott.” (Érvelés egy gyűlésen, 1989)

c) Rendelje a forrásokat a hozzájuk tartozó történelmi eseményhez! Írja a táblázat megfelelő mezőjébe az egyes források betűjelét! Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Egy forrás kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Nemzeti Kerekasztal	4 igenes népszavazás	Első szabad választás	Lakiteleki találkozó

d) Milyen szerepet játszottak az ellenzéki találkozók a politikai rendszerváltás előkészítésében? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát! (0,5 pont)

1. Az ellenzéki találkozók elfogadták az egypártrendszer fennmaradását és az MSZMP vezető szerepét, de a politikába való beleszólást követeltek.
2. Az ellenzéki találkozók az állampárt belső reformvitái voltak ellenzéki és társadalmi szervezetek részvételével.
3. Az ellenzéki találkozók egységes politikai programot és együttműködést alakítottak ki az egypártrendszer felszámolására.

e) Magyarázza meg, hogyan változott a D) betűjelű forrásban megjelenített történelmi eseményt követően a köztársasági elnök államfői hatalmi szerepe! Válaszát indokolja! (1 pont)

.....

f) Nevezze meg az első szabad választások utáni köztársasági elnököt! Keresztnevet is írjon! (0,5 pont)

.....

g) Nevezzen meg két rendszerváltó pártot! (Elemenként 0,5 pont.)

1.
2.

7 pont	
--------	--

12. A feladat az 1945 utáni magyarországi nemzetiségekkel kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

A)

NÉPSZÁMLÁLÁS 2022.	
Október 1-től	
Valljuk meg, hogy BOLGÁROK vagyunk!	
A Bolgár Országos Önkormányzat a következő felhívással fordul Önökhöz a népszámlálás kapcsán:	
Kedves Honfitársaim! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!	
2022. október 1. – november 28. között a kötelező népszámlálás során lehetőségük van megjelölni a bolgár közösséghez való tartozásukat. Ezáltal Önök hozzájárulnak a közösség megerősödéséhez és megbecsüléséhez. Mindenképpen válaszoljanak azokra a kérdésekre, amelyek az Önök nemzetiségi és vallási hovatartozásáról kérdeznék rá!	
A népszámlálási kérdőíveket 3 módon lehet kitölteni:	
1. Elektronikus úton. interneten keresztül (nepszamlalas2022.hu) – október 1-től 16-ig (az ehhez szükséges belépési kódot a KSH minden háztartásba postai úton kiküldi szeptember végéig) 2. Interjú keretében a számlálóbiztos segítségével – október 17-től november 20-ig 3. Póttösszeírás a polgármesteri hivatalokban – november 21. és 28. között	
A kérdőíven jelölje meg a bolgár közösséghez való tartozását a következő kérdéseknél:	
12. 1. kérdés – Melyik nemzetiséghez tartozónak érzi magát? ☐ magyar ☒ bolgár	
12. 2. kérdés – Az előző nemzetiségen kívül tartozik másik nemzetiséghez? (csak 1 válasz adható)	
13. 1. kérdés – Mi az anyanyelve? <i>Válasz:</i> bolgár	
13. 2. kérdés – Családi, baráti közösségben milyen nyelvet használ általában? <i>Válasz:</i> bolgár	
14. Mi a vallása, felekezete? (Erre a kérdésre a válaszadás önkéntes) vallása, felekezete: <i>Válasz:</i> bolgár ortodox	

A Bolgár Országos Önkormányzat levele

B) „E törvény értelmében nemzetiség minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van. [...] Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a legutóbbi népszámlálás során regisztrált aránya eléri a húsz százalékot, az érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére a képviselő-testület köteles jegyzőkönyveit és határozatait a magyar mellett az adott nemzetiségi nyelven is vezetni, szövegezni.” (Részlet a 2011. évi nemzetiségi törvényből)

A források és ismeretei alapján döntse el az alábbi állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! (Elemenként 0,5 pont.)

Állítás	Igaz	Hamis
a) A nemzetiséghez való tartozás önbevallás alapú és egy ember egy nemzetiséghez tartozhat.		
b) Magyarországon egy letelepedett népcsoport automatikusan nemzetiségnek számít.		
c) A vallási hovatartozás nem áll közvetlen kapcsolatban azzal, hogy valaki milyen nemzetiségűnek vallja magát.		
d) Egy településen, ahol egy adott nemzetiség él, minden esetben biztosítani kell annak nyelvhasználatát a politikai életben.		

e) Fogalmazza meg, mit jelent a kettős identitás a nemzetiségek számára! (1 pont)

.....

3 pont	
--------	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. feladat	3	
	2. feladat	3	
	3. feladat	4	
	4. feladat	4	
	5. feladat	4	
	6. feladat	4	
	7. feladat	5	
	8. feladat	4	
	9. feladat	4	
	10. feladat	5	
	11. feladat	7	
	12. feladat	3	
	Összesen	50	
I. Elért pontszám egész számra kerekítve			

dátum

javító tanár

TÖRTÉNELEM
EMELT SZINTŰ
PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

2026. február 14.

II.

Időtartam: 140 perc

Kérjük, nyomtatott nagybetűvel töltsé ki!

Név	
E-mail cím	
SG-s csoport teremszáma	
Pontszám	

STUDIUM GENERALE
TÖRTÉNELEM SZEKCIÓ

TEGYÜNK EGYÜTT
AZ OKTATÁSÉRT!

Győzd meg a szüleidet, hogy ajánlják fel adójuk
1%-át a Studium Generale Alapítványának!

Adószámunk: 19669814-1-43

A felajánlásoknak köszönhetően
diákok ezreinek segítünk felkészülni
az érettségire minden évben!

További információk a honlapunkon:
<https://www.studiumgenerale.hu/ado-1/>

Név:.....

Fontos tudnivalók

Válaszaiban a **lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt.

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

Név:.....

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

- egy** az egyetemes történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy** a magyar történelemre vonatkozó **hosszú** feladat,
- egy** komplex feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Bencés rend jellemzői	rövid
	1849 után	14.	Nemzetiszocialista ideológia	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	1351-es törvények	hosszú
	1849 után	16.	Rákosi-korszak mindennapjai	hosszú
Komplex	—	17.	Árutermelési módok és gazdasági szerkezetek változásai	korszakokon átívelő
	—	18.	Magyarország a világháborúk előtt	összehasonlító

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a négy választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszámja	Választásának jelölése X jellel
13., 16. és 17.	
13., 16. és 18.	
14., 15. és 17.	
14., 15. és 18.	

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető.

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

13. A feladat a szerzetességhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a bencés rend jellemzőit! Válaszában térjen ki a rend kialakulásának okaira!

„Hallgasd meg, ó fiam, a mester parancsait, [...] és tettekkkel teljesítsd, hogy visszatérj az engedelmesség fáradtságos munkájával ahhoz, akitől elszakadtál az engedetlenség tunyasága által. Hozzád intézem most tehát szavaimat, aki lemondasz saját akaratodról, és az engedelmességnek hatalmas és hírneves fegyverzetét veszed magadra, hogy Krisztus Urunknak, az igaz Királynak harcosa légy.” (Szent Benedek Regulája, Prológus, 6. század)

Szent Benedek átadja Reguláját a bencés szerzeteseknek

14. A feladat a náci Németországgal kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a náci ideológia jellemzőit! Ne eseménytörténetet írjon!

„A Német Birodalom Kormánya és a Japán Császári Kormány felismerve, hogy a [...] Kommunista Internacionálé célja a fennálló államoknak minden rendelkezésre álló eszközzel való szétbomlasztása és erőszakos elnyomása, abban a meggyőződésben, hogy a Kommunista Internacionálé által a nemzetek belügyeibe gyakorolt beavatkozásnak tűrése nemcsak azoknak a belső békéjét [...], hanem általában a világbékét is fenyegeti, attól az óhajtól indítatva, hogy a kommunista bomlasztó munka elleni védekezésben együttműködjenek.” (Egy korabeli megállapodás szövege)

„10. Minden állampolgár elsődleges kötelessége a lelki és fizikai munka. [...] Következésképpen követeljük:

11. A meg nem érdemelt [...] jövedelmek eltörlése. A bérrabszolgaság eltörlése.

12. [...] a háború általi személyes gazdagodást nép elleni bűncselekménynek kell minősíteni.

13. Ezért követeljük a háborús haszon teljes elkobzását.

14. Követeljük az összes [...] kapcsolódó iparág (trösztök) államosítását.

15. Követeljük az összes nehézipar profitjának felosztását.

16. Követeljük az öregekről való gondoskodás nagyszabású kiépítését.”

(Részletek az NSDAP programjából)

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
Összpontszám		20	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		10	

15. A feladat az 1351-es törvényekkel kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Nagy Lajos 1351. évi törvényeinek tartalmát! Válaszában térjen ki a törvények kiadásának okaira, rendiségre gyakorolt hatására!

„Mi tehát országunk említett báróinak, előkelőinek és nemeseinek a kérését királyi kegyes jóindulattal meghallgatván, [...] kérésüknek eleget tenni és óhajukat teljesíteni akarván, hogy őket hasonló hű tetteknek odaadással való véghezvitelére serkentsük, legkedvesebb ösünknek és elődünknek, András király úrnak előbb említett, s aranypecsétjével megerősített [...] oklevelét, a benne leírt minden szabadsággal együtt elfogadván, magunkévá tévén és jóváhagyván [...]” (Részlet az 1351. évi törvények előbeszédéből)

„Ugyanazon nemeseknek kérésébe is beleegyeztünk: hogy az országunk határai közt lakó valódi nemesek még az országunk határai közt fekvő hercegi tartományokban levők is, megannyian ugyanazon egy szabadsággal éljenek.” (1351. évi XI. cikkely)

„Kivéve egyedül ugyanazon kiváltságlevélből [az Aranybullából] [...] kirekesztett egyetlen cikkelyt, [...] »hogy az örökösök hátrahagyása nélkül elhaló nemeseknek jogukban áll birtokaikat még életükben és haláluk esetére az egyháznak vagy másoknak [...] átadni vagy hagyományozni, eladni vagy elidegeníteni« éppen ellenkezőleg: egyáltalán ne legyen joguk ezt megtenni, hanem birtokaik a jog szerint [...] minden ellentmondás nélkül legközelebbi atyafiaikra, nemzetségeikre háramoljanak [...]” (Részlet az 1351. évi törvények előbeszédéből)

„Az általában ősiséggént emlegetett [...] rendelkezés nem elsősorban a nemesség érdekét volt hivatott szolgálni a megszerzett birtokok nemzetségi kézen való kötelező megtartása révén, mint inkább az uralkodó számára biztosította – a szabad végrendelkezés kizárásával – a királyi háramlás jogát.” (Dreska Gábor: Az Aranybulla középkori megújításai)

16. A feladat a Rákosi-korszakkal kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a mindennapi életet a Rákosi-korszakban!
Demográfiai tényezőkről ne írjon!

Korabeli magyar ifjúsági szervezet vonulása

„1951. június 21-én jött a kitelepítési végzés. [...] Személyenként vihettünk magunkkal egy kézipoggyászt, egy széket, ágyat, asztalt és szekrényt. Velünk együtt vitték gróf Klebelsberg Kunó özvegyét és testvérének családját. [...] Volt velünk bankigazgató, rendőr- és katonatiszt, minisztériumi osztálytanácsos és főtanácsos, földbirtokos és még sokan mások. Hajnalban érkeztünk meg Okányba [...]. Egy földpadlós nyári konyhát tudtak nekünk adni, egy búbos kemence volt benne. Villany nem volt a faluban, vizet is az artézi kútról kellett hordani. Szóval életünk gyökeresen megváltozott [...]. Az első perctől kezdve jártunk dolgozni, útépítésnél a kötőrögépnél dolgoztunk [...]. 1953. aug. 20-án amnesztiát kaptunk, Okányt elhagyhattuk, de Budapestről továbbra is ki voltunk tiltva.” (*Poich Lorándné visszaemlékezése, 2010*)

„A pártvezetőből – három-négy év kellett csak hozzá – »bölcs« lett, aki nemcsak interpretálja, hanem »tovább fejleszti« a marxizmus-leninizmus elméletét, akinek a neve, ha nyilvánosság előtt említették, vastapsot váltott ki, olyat, hogy az emberek keze belefájdult. A vastapsot rendszerint szervezett csoportok kezdték [...] és csak nagyon kevés olyan embert lehetett látni, akinek a keze mozdulatlan maradt. Az ország tele volt az ő portréival, ha a fiatal katonákat megkérdezték: – Ki a köztársaság elnöke? – rendszerint tévesen azt válaszolták: – Rákosi! Ki a kormány elnöke? – Rákosi! Ki a párt főtitkára? – Rákosi!” (*Nógrádi Sándornak a visszaemlékezéséből, 1966*)

Rákosi-korszakbeli közért

17. A feladat a kora középkortól a modern korig tartó gazdasági változásokkal kapcsolatos. (komplex – korszakokon átívelő)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a kora feudalizmustól az ipari forradalmakig tartó gazdasági szerkezetek és áruterelés módjainak változásait a következő szempontok alapján:

- kora feudalizmus gazdasága,
- mezőgazdasági forradalom,
- céhek és középkori kereskedelem,
- világkereskedelem kialakulása a kora újkorban,
- korai kapitalizmus és tőkés átalakulás,
- ipari forradalmak és hatásuk a kereskedelemre.

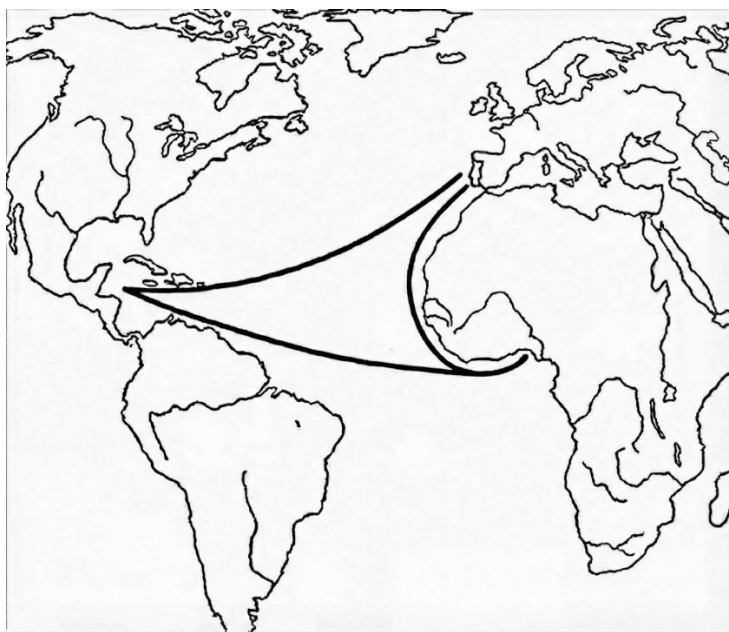
„Az agrárátalakulás másik elemét a fogatolás megváltozása jelentette. Nyugaton, ahol a szarvasmarhák száma alacsony (és testsúlyuk is csekély) volt, egyre inkább lovakat is alkalmaztak szántásra és teherszállításra. Vonóerejüket megsokszorozta egy új eszköz alkalmazása. A kétkerekű kordék helyett négykerekű nehézszekereket alkalmaztak, de a boronával új mezőgazdasági eszköz is született. [...] Mindezen változások eredményeként új mérték született: az egy nap alatt felszántható terület lett a hold, növekedtek a terméseredmények, az elvetett maghoz képest már nem kétszeres, hanem három-négyszeres termést takarítottak be, s ezáltal visszaszorították (de nem szüntették meg) az éhínségeket.”
(Orosz István: *Változó világ - Európa Szent László korában*)

2. A párizsi kerület határain belül sem takácsnak, sem másnak nem lehet műhelye, ha maga nem ért ipara műveléséhez, és ha nem mesternek a fia.

3. Minden párizsi takács két széles és egy keskeny szövőszéket tarthat a házában, de házon kívül egyet sem.

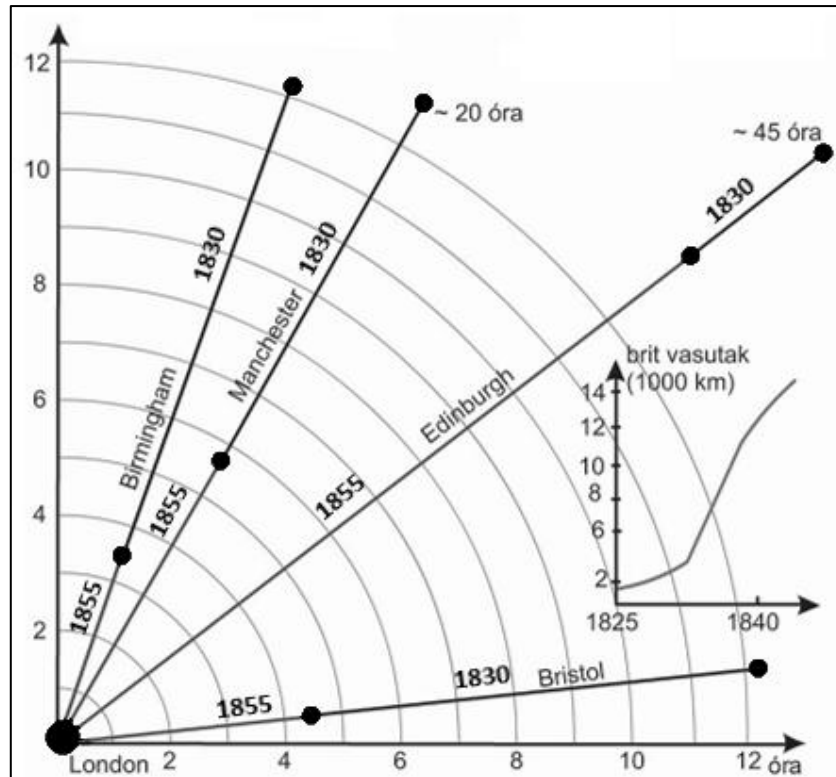
32. Minden posztónak tiszta gyapjúból kell lennie, és ugyanolyan jónak az elején, mint a közepén. Ha nem ilyen, akkor készítője minden vég posztóért 5 sou büntetést fizet [...].

47. A fent említett céh tagjai közül senki sem kezdheti a munkát napkelte előtt, különben a mester 12, a segéd 6 dénár büntetést fizet [...]. (A párizsi takácsok céhszabályzata)

Kereskedelmi útvonalak a XV-XVI. Században

„A megejtendő beszerzések kapcsán szükséges annak gondos figyelembevétele, hogy a külföldi országokban eszközöltekkel szemben a franciaországi vásárlásokat kell előnyben részesíteni még abban az esetben is, ha a [hazai] áruk egy kissé rosszabb minőségűek és kicsit drágábbak is. Ugyanis, ha a pénz nem távozik az országból, ez az állam számára kétszeres előnnyel jár: egyrészt, hogy itt marad, s [az állam] így nem lesz szegényebb, másrészt Őfelsége alattvalóinak keresetét biztosít és ösztönzi iparkodásukat. [...] Azon az észrevételen túlmenően, hogy az árukat a külfölddel szemben mindig Franciaországban kell beszerezni, ahol manufaktúrákat kell létesíteni.” (Colbert feljegyzése a tengerészet számára a szükséges felszerelések beszerzéséről; 1660)

A menetidő változása a vasút megjelenésével

18. A feladat a 20. századi Magyarországgal kapcsolatos. (komplex – összehasonlító)
Hasonlítsa össze a források és ismeretei segítségével Magyarország helyzetét a két világháború előtt a következő szempontok alapján:

- a háborúba lépés ideológiai háttere,
- az államberendezkedések,
- a háborút megelőző közhangulat,
- az ország potenciális szövetségesei,
- a háborúba lépést kiváltó események,
- az ország hatalmi helyzete Európában a háborút megelőzően.

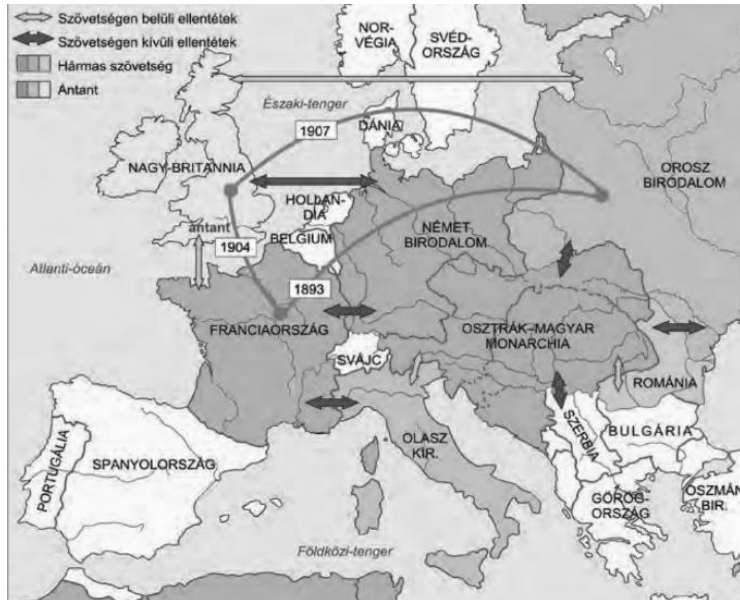
Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Egy gyűlölettel teli ellenség üzelmei kényszerítenek, hogy a béke hosszú esztendei után kardot ragadjak monarkiám becsületének védelmére, tekintélyének és hatalmi állásának megóvására és területi épségének biztosítására. [...] Az a rendelkezésem, amellyel Boszniában és Hercegovinában teljesített háromévtizedes áldásos békemunka után ezekre az országokra kiterjesztettem uralkodói jogaimat, Szerbiában a féktelen szenvedély és elkeseredett gyűlölet kitöréseivel fogadtatott. [...] Fegyveres erővel kell tehát államaim számára a belső nyugalom és az állandó külső béke nélkülözhetetlen biztosítékait megszerezni. [...] Bízom népeimben, akik [...] hazájuk becsületéért, nagyságáért és hatalmáért a legsúlyosabb áldozatokra is mindig készen állottak.”
(Ferenc József kiáltványa 1914.)

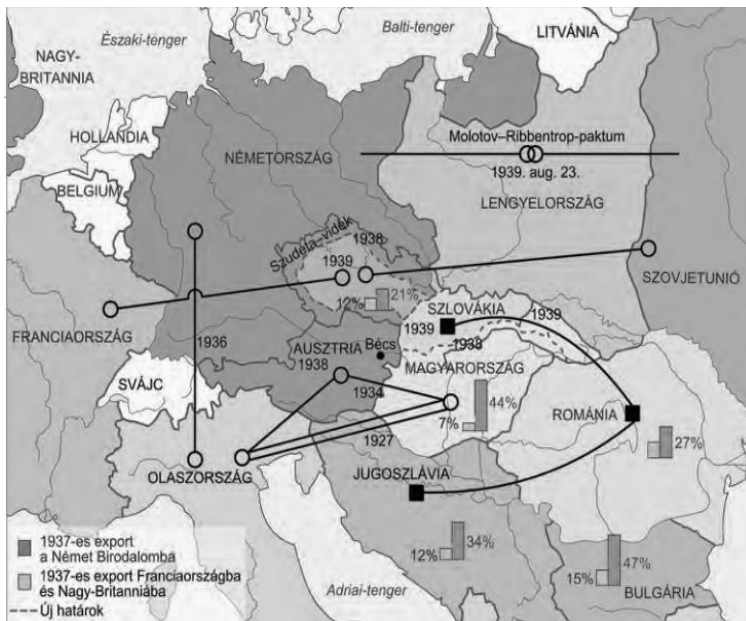
„Legkegyelmesebb Uram!
 [...] Ilyen támadás Szerbia ellen [...] a világháborút zúdítaná reánk, miközben Románia semlegessége, a berlini optimizmus ellenére is, nagyon kétségessé válnék. [...] Az első lépés Bulgária csatlakozása [...], Romániát az ismét megerősödött Bulgária révén sakkban tartjuk [...]. egy általunk provokált háborút valószínűleg nagyon kedvezőtlen feltételek mellett kellene végigküzdenünk, míg a leszámolásnak későbbi időre való kitolásával, [...], az erők arányának javulását érhetnénk el.”
(Tisza István előterjesztése Ferenc Józsefhez 1914. július 8-án)

„Szilárd meggyőződéseim szerint Magyarország [...] nem maradhat tétlen. E háborúban részt kell vennünk:
 [...] 2. mert jövőnk érdekében az orosz szomszédság [...] eltávolítása határainkról elsőrendű nemzeti érdekünk,
 3. mert erre kötelez a keresztény nemzeti alapon álló világnézetünk és a bolsevizmussal szembeni elvi állásfoglalásunk úgy a múltban, mint a jelenben is, [...].
 5. mert további országgyarapításunk is ettől függ.” *(Werth Henrik vezérkari főnök emlékirata a kormánynak Magyarország követendő politikájáról, 1941. június)*

„A magyar kormánynak fő feladata [...] hogy Magyarország katonai, anyagi és népi erejét a háború végéig konzerválja. [...] A háború kimenetele kétséges. [...] Nagyon könnyen megtörténhetik, különösen Németország esetleges veresége esetén [...] Európának ebben a keleti részében kaotikus állapotok állanak be, amelyek legnagyobb veszéllyel azon államokra fognak járni, amelyek védtelenek, [...]” *(Teleki tájékoztatója a londoni és a washingtoni követek számára 1941. március 3-án)*

Szövetségi rendszerek és kapcsolatok az első világháború előtt

Közép-Európa helyzete a második világháború előtt

Korszakokon átívelő komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		Pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
	F4	3	
	F5	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
	E5	3	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Összehasonlító komplex feladat			
Szempontok		Elérhető	Elért
		Pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
	T3	2	
	T4	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	4	
	F2	4	
	F3	4	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	4	
	E2	4	
	E3	4	
	E4	4	
Összpontszám		44	
		Osztószám 2	
Vizsgapont		22	

Név:.....

		pontszám	
		maximális	elért
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	Összesen	50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	10	
	14. feladat	10	
	15. feladat	18	
	16. feladat	18	
	17. feladat	22	
	18. feladat	22	
	Összesen	50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
I.+II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

dátum

javító tanár